

Nr 16

Utlåtande i anledning av väckt motion om upptagande av förhandlingar med Svenska cellulosaaaktiebolaget i anledning av vissa planerade driftsnedläggelser m. m.

I en inom första kammaren under nr 456 väckt motion, som hänvisats till bankoutskottets handläggning, hemställer herr *Persson, Helmer*, och herr *Öhman*, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om upptagande av förhandlingar med Svenska cellulosaaaktiebolaget om fortsatt uppehållande av driften i full omfattning vid bolagets anläggningar i Karlsvik och Söråker, samt att, därest sådana förhandlingar ej leder till betryggande resultat för berörda anställda, Kungl. Maj:t måtte vidtaga åtgärder för nämnda anläggningars övergång i statlig ägo.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen.

Över motionen har yttrande i vederbörlig ordning inhämtats från *länsstyrelsen i Västernorrlands län*, varjämte *Svenska cellulosaaaktiebolaget* beretts tillfälle inkomma med yttrande i ärendet.

Beträffande Karlsviks sågverk i Alnö kommun har *Svenska cellulosaaaktiebolaget* upplyst, att inga planer föreligger på nedläggande av driften därstädes eller på inskränkning av densamma. Motionen saknar sålunda i vad den avser Karlsvik helt aktualitet.

I fråga om Söråkers sulfitfabrik i Hässjö kommun föreligger däremot enligt vad Svenska cellulosaaaktiebolaget uppgivit principbeslut om fabriken nedläggande. Bolaget anför i anslutning härtill följande.

Motiven härtill äro flera. Söråkersfabriken är, om densamma fortsättningsvis skall drivas, i behov av moderniserings- och underhållsåtgärder av mycket omfattande natur. Fabriken kan också betecknas såsom tillhörande de mindre fabrikena. Den tekniska utvecklingen såväl som det relativt sett större arbetskraftsbehovet vid de mindre enheterna talar för en koncentration av cellulosaproduktionen till större enheter. Man kan inom cellulosa marknaden vidare konstatera en alltsedan 1930-talet pågående förskjutning i efterfrågan från oblekt sulfitmassa till blekta kvaliteter. I ett läge, då valet stått mellan å ena sidan avsevärda investeringar för modernisering av söråkersfabriken inom ramen för dess nuvarande produktionskapacitet och å andra sidan att utan mer betydande ökning av investeringsramen vid SCA:s fabriker i Essvik och Svartvik — båda likaledes inom sundsvallsdistriktet, men inriktade på produktion av blekta massakvaliteter — utöka produktionen vid dessa, har det ur såväl företagets enskilda som samhällets synpunkt varit uppenbart, att sistnämnda väg fått väljas. Bolaget har dock icke ansett sig böra och kunna genomföra ifrågakvarande struk-

turrationalisering i sådan takt, att onödiga svårigheter därigenom skulle kunna uppstå för Hässjö kommun och på arbetsmarknaden. Bolaget har därför tidigt underrättat såväl arbetsmarknadsorganen som kommunen om sina planer. Bolaget har vidare självt sökt att minska de lokala verkningarna av fabriksnedläggelsen — ca 200 arbetare friställas — genom att förmedla tillkomsten av en ny industriell verksamhet i den nedlagdas ställe på enahanda sätt som tidigare skett i samband med bolagets strukturrationalisering i Kramfors. Avtal har sålunda våren 1955 träffats med Höganäs-Billesholms AB, varigenom sistnämnda bolag i viss del av fabrikslokalerna kommer att upptaga produktion av glasull m. m. I den mån sysselsättning härigenom eller på annat sätt icke kan beredas de vid söråkersfabriken anställda arbetarna, komma dessa att beredas arbete i första hand vid Östrands sulfatfabrik, belägen ca 1,5 mil från Söråker. Redan nu äro 94 av Östrands anställda boende i Söråker med omnejd och detta område torde i sig, oavsett sulfittfabrikens nedläggning, få anses utgöra ett naturligt rekryteringsområde för Östrandsfabriken. Bolaget kommer emellertid att uppmärksamt följa utvecklingen på arbetsmarknaden och i den mån svårigheter visa sig komma att uppstå för den vid söråkersfabriken nu sysselsatta arbetskraften att erhålla annat arbete, kommer bolaget att för sin del vidtaga alla de åtgärder i underlättande syfte, som skäligen kunna krävas av detta.

Då den av bolaget planerade industrinedläggelsen måste anses utgöra ett led i en ur samhällssynpunkt befogad strukturrationalisering och då företaget i fullt samförstånd med arbetsmarknadsorganen avser att vidtaga sina åtgärder på sådant sätt att onödiga störningar icke uppstå, anser bolaget att den i förevarande avseende aktuella motionen icke bör till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Länsstyrelsen i Västernorrlands län, som till sitt yttrande fogat en av länsarbetsnämnden upprättad promemoria i ärendet, har anfört, att det synes uppenbart, att ett genomförande av beslutet om nedläggande av driften vid sulfittfabriken i Söråker kan komma att få vittgående konsekvenser, främst för Hässjö kommun samt de arbetare och tjänstemän, som icke kan beredas sysselsättning vid andra närbelägna industrier.

Länsstyrelsen framhåller vidare, att de problem, som kommer att uppstå vid söråkersfabrikens nedläggande, med största uppmärksamhet kommer att följas av länsstyrelsen, länsarbetsnämnden och företagareföreningen i länet. Därutöver anser länsstyrelsen för närvarande några åtgärder i anledning av motionen icke erforderliga.

Utskottet. Motionen hänför sig till två av Svenska celluloosaaktiebolagets driftsenheter inom sundsvallsdistriktet, nämligen Karlsviks sågverk samt Söråkers sulfittfabrik. Då några planer på nedläggande av driften vid Karlsvik icke föreligger saknar motionen i denna del aktualitet. I vad motionen avser fabriken i Söråker har länsstyrelsen i Västernorrlands län förklarat att länsstyrelsen, länsarbetsnämnden och företagareföreningen i länet med största uppmärksamhet kommer att följa de problem som kommer att uppstå vid fabriken nedläggning. Celuloosaaktiebolaget har självt medverkat till att minska verkningarna genom att förmedla tillkomsten av viss annan industri såsom en partiell ersättning för sulfittfabriken. Bolaget har dessutom förklarat att det för sin del avser att vidtaga alla de åtgärder för den fri-

ställda arbetskraftens omställning som skäligen kan krävas av bolaget. Då några ytterligare åtgärder för närvarande icke kan anses påkallade i anledning av vad som i motionen anförts, hemställer utskottet,

att motionen I: 456 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 20 mars 1956

På bankoutskottets vägnar:

FRANS SEVERIN

Närvarande:

från första kammaren: herrar Ewerlöf*, Fahlander, Mogård*, Boo*, Werner*, Geijer, Svärd och Danmans;

från andra kammaren: herrar Severin i Stockholm, Nilsson i Landskronor, Sköldin*, Nordqvist i Karlskoga*, Löfgren, Sehlstedt*, Jönsson i Rosshol och Boija*.

* Ej närvarande vid justeringen.